

INOVATIVNOST

Vlaganje v razvoj je v kriznih časih še bolj pomembno

Brez raziskav in razvoja ni napredka, pa tudi ne inovativnosti. Podjetja se zavedajo, da je tudi v kriznih časih treba stremeti naprej.

Barbara Perko

Slovenske ekipe Novartisa v Sloveniji sodelujejo pri razvoju in produkciji številnih prebojnih projektov, samo v zadnjem letu so vodili več kot 200 razvojnih projektov. V raziskave in razvoj vsako leto vložijo okoli 200 mio EUR. Od leta 2003 je Novartis v slovenske lokacije vložil več kot 2,7 mrd EUR, pri čemer je bila več kot polovica namenjena razvoju, ostalo pa posodobitvi in krepitvi proizvodnih zmogljivosti, pojasnjujejo v podjetju **Lek, Novartis v Sloveniji**.

V kriznih časih je inovativnost pomembna tako na ravni razvoja zdravil kot načina organizacije dela. »V času epidemije smo na primer vpeljali model hibridnega dela Odgovorna izbira, ki sodelavcem omogoča, da se sami odločajo kje, kdaj in kako bodo delali,« pravijo. Digitalno preoblikovanje v zdravstvu je priložnost, da farmacevtska industrija preseže tradicionalni model delovanja. »Tehnologija interneta stvari nam omogoča ustvarjanje obsežnejšega nabora podatkov in več podatkov iz realnega sveta iz različnih virov, ki dopolnjujejo diskretne nabore podatkov, pridobljene na konvencionalen način,« izpostavljajo. Zato veliko vlagajo v nove računalniške zmogljivosti. »Z novimi matematičnimi algoritmi lahko izvajamo napredne analize podatkov, umetna inteligenca pa nam odpira možnosti za pridobivanje vpogleda in iskanje vzorcev, ki presegajo

zmogljivosti tradicionalnih človeških orodij,« pravijo.

V podjetju vlada miselnost, da za spodbujanje prebojnih inovacij in inovacijske miselnosti v slovenskem gospodarstvu ni nikoli premalo spodbud in povezovanj. Poleg tega, da so del združenja SIS EGIZ, tesno sodelujejo z drugimi institucijami, tako s fakultetami in univerzami kot z raziskovalnimi organizacijami. »Marsikatero prebojno novost v minulih letih smo oblikovali s pomočjo zunanjih partnerjev.

Sodelovanje nenehno spodbujamo tudi z vključevanjem v pilotne in druge razvojne projekte, z različnimi dogodki, ki spodbujajo povezovanje in z mentorstvi. Eden takih je tudi BioCamp, ki ga bomo letos izvedli že dvanajstič zapored,« dodajajo. Prepričani so, da lahko s še bolj učinkovitim povezovanjem v prihodnosti na tem področju še veliko naredijo. Ne nazadnje tudi na ravni EU obstajajo programi, ki lahko doprinesejo k boljši inovacijski kondiciji.

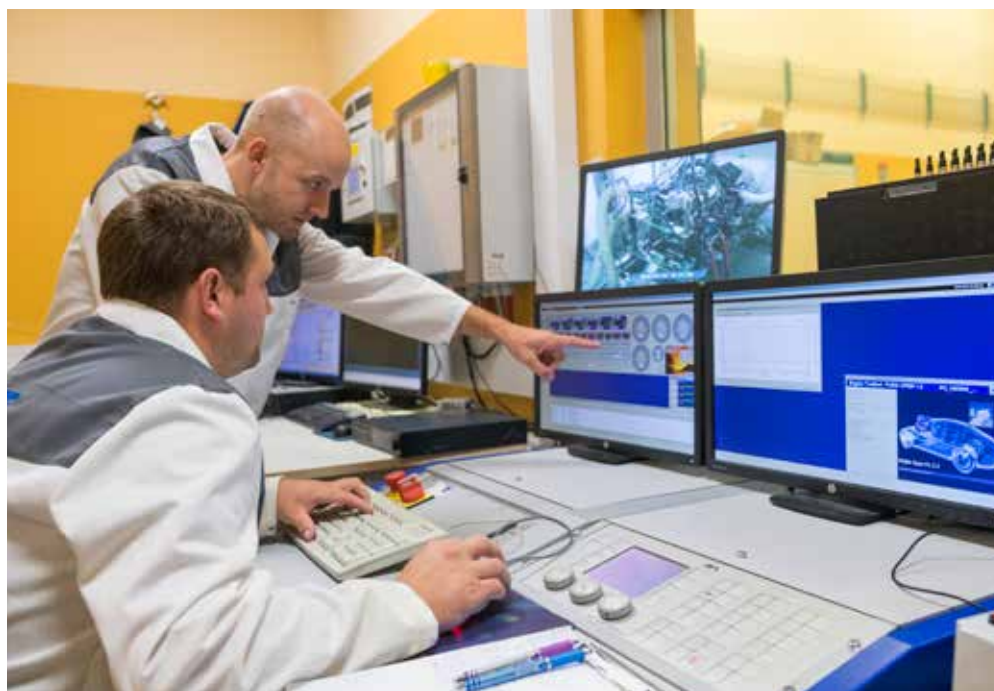

foto: Hidrina

Hidrin Razvojno-inovativni center omogoča razvojnim kadrom večjo fleksibilnost dela.

Povprečni vložki presegajo 10 % celotne prodaje

Hidria aktivno sodeluje na razvojno-raziskovalnih in znanstvenih projektih, ki so sofinancirani s strani Evropske komisije in Republike Slovenije. »Znanje, ugotovitve in izkušnje, pridobljene v tovrstnih sodelovanjih, uporabljamo za razvoj poslovnih enot Hidria Lamtec, Hidria Alutec, Hidria Movent, Hidria Mototec in Hidria Advancetec ter kompetenčnih centrov (KC) Komponente orodij in Industrijska avtomatizacija. V letu 2018 smo v okviru Tehnološkega parka Ljubljana-Brdo odprli tudi Razvojno-inovativni center - RIC, kjer našim razvojnim kadrom omogočamo večjo fleksibilnost dela. Ta je bila potrebna zlasti v obdobju epidemije covid-19, ko so se nekateri načini dela spremenili,« pojasnjujejo v Hidrii.

V zadnjih letih Hidrini povprečni vložki v novo tehnološko opremo in v raziskave in razvoj skupaj presegajo 10 % celotne prodaje Hidrie. »S tem snujemo, razvijamo in proizvajamo prebojne

izdelke in rešitve, ki jih ščitimo s številnimi patenti ter sooblikujemo pomembne trende v svetu avtomobilskih in proizvodnih tehnologij.

Poleg tega intenzivno gradimo tudi do sedaj našo največjo investicijo, 40 mio EUR vreden nov robotiziran, avtomatiziran in digitaliziran center za proizvodnjo statorjev in rotorjev za pogonske agregate električnih vozil prihodnosti. Zgradili smo tudi preko 3 mio EUR vreden sodoben, digitaliziran logistični center z najmodernejšo skladiščno opremo za skladiščenje in odpreme naših najnovejših elektronsko komutiranih ventilatorjev ter vlagamo v razvojno opremo in nove tehnologije za vzpostavljanje in krepitev naših konkurenčnih pozicij na globalnem trgu,« naštejejo.

Neprekinjeno vlaganje v znanje

V Krki za raziskave, razvoj izdelkov in nove tehnologije vsako leto namenijo okoli 10 % vseh prihodkov od prodaje. »Zaradi hitrega znanstvenega in tehnološkega napredka

ter čedalje večje zahtevnosti trgov je neprekinjeno vlaganje v znanje in najsodobnejšo opremo pomemben pogoj za uresničitev inovativnih idej, s tem pa tudi za pravočasno uvajanje novih izdelkov in hkrati ohranjanje najvišje kakovosti le-teh,« razložijo v **Službi za odnose z javnostmi Krke, tovarne zdravil, d. d., Novo mesto**.

Osredotočeni so na razvoj inovativnih generičnih farmacevtskih oblik z dodano vrednostjo, kot so npr. fiksne kombinacije. »Gre za dostavne sisteme, ki zdravnikom omogočajo, da lahko izbirajo med različnimi oblikami, jakostmi in kombinacijami zdravilnih učinkovin in tako bolnikom zagotavljajo najprimernejše zdravljenje,« razložijo. »Izstopamo z dosežki na področju kombiniranih zdravil pa tudi zdravil s podaljšanim sproščanjem, ki prinašajo boljši nadzor zdravljenja, saj zmanjšujejo število odmerkov, nekatera pa omogočajo tudi sočasno zdravljenje dveh bolezni.«

V podjetju vseskozi spremljajo novosti in nova dognanja pri razvoju zdravil, v posameznih terapevtskih skupinah

in spremembe doktrin zdravljenja. »Z analitičnim spremljanjem dogajanja v panogi, sposobnostjo predvidevanja, lastnim razvojem in povezovanjem znanja pri razvoju učinkovine in farmacevtske oblike, naprednimi tehnologijami vrednotenja, pravilnim načrtovanjem študij, dobro zastavljeno registracijsko strategijo ter določeno mero poguma pri sprejemanju odločitev, uspešno uresničujemo zastavljeno strategijo.« Njihov razvoj temelji na lastnem razvojno-raziskovalnem delu, sodelujejo pa tudi z znanstveno-raziskovalnimi ustanovami tako v Sloveniji kot v tujini.

Razvoj prinaša razliko do konkurence

Danfoss si je zastavil cilj, da 4 % svojih prihodkov vlagata v razvoj novih izdelkov. »V kriznih časih je še toliko bolj pomembno, da vlagamo v razvoj tistih rešitev, ki prinašajo diferenciacijo do naše konkurence v zelo kratkem času. Poleg tega je zelo pomemben fokus na izboljšanje stroškovne konkurenčnosti izdelkov,« poudarja **Saška Rihtaršič, direktorica razvoja v podjetju Danfoss Trata**.

Sodelujejo tako z zunanjimi partnerji kot drugimi razvojnimi ekipami znotraj Danfossa ter pri tem zasledujejo dva cilja: »Prvi je povečevanje nivoja kompetenc. Tu iščemo partnerje, ki ne samo da

bodo imeli kompetence, ki nam jih primanjkuje, temveč imajo tudi sposobnost in pripravljenost delati na prenosu teh kompetenc na naše inženirje. Drugi cilj je hitro povečevanje kapacitet za potrebe trenutnega projekta. Tu gre predvsem za povečevanje fleksibilnosti,« pojasni **Saška Rihtaršič**.

Znesek za RRI ostaja stabilen

Stroški razvoja in raziskav v **BSH Hišni aparati d.o.o. Nazarje** na letnem nivoju predstavljajo 3-4 odstotne točke. »Znesek je po obsegu ostal stabilen tudi v časih krize,« pravijo v podjetju. »Na delo v razvoju so vplivale omejitve zaradi pandemije covida-19 in motnje v dobavnih verigah, vendar smo dosegli večino zastavljenih ciljev.« Skladno z reorganizacijo se delovanje v razvojnih fazah izdelkov vse bolj seli v agilne produktne skupine.

Jedro globalnega kompetenčnega centra je v Nazarjah, del razvoja, skupaj s predrazvojnimi oddelki, pa v Ljubljani. Enote razvojnih inženirjev delujejo tudi v Nemčiji, Indiji, na Poljskem in Kitajskem. »Tesno sodelovanje znotraj korporacije BSH in koncerna BOSCH nadgrajujemo z dolgoletnimi sodelovanji z domačimi ter tujimi raziskovalnimi institucijami,« pravijo in izpostavljajo tradicionalne partnerje iz raziskovalno-izobraževalnega

ekosistema, kot so Univerza v Ljubljani (Fakulteta za strojništvo, Fakulteta za elektrotehniko in Fakulteta za biotehniko), mariborska Fakulteta za strojništvo, Fakulteta za tehnologijo polimerov in Institut Jožef Stefan.

V BSH Hišni aparati d.o.o. Nazarje so v letu 2021 vložili 27 patentnih prijav za izume, ki so jih razvili inženirji v njihovem podjetju, s čimer so zaščitili intelektualne pravice na inovacijah svojih razvojnih oddelkov.

RRI kot pot iz kriznih časov

V zadnjih dveh letih so v **Steklarni Hrastnik** izključno v razvojno raziskovalne dejavnosti, usmerjene v krožno gospodarstvo in razvoj, vložili skoraj 2,7 mio EUR. Na letnem nivoju inovativnim, razvojnim in raziskovalnim dejavnostim namenijo približno 2,5 % prihodkov.

Raziskave in razvoj vidijo kot pot iz kriznih časov. »V času t.i. korona krize se v Steklarni Hrastnik nismo ustavili, ampak smo dobili še dodaten zagon, da pokažemo našo inovativnost, saj smo na razpise GZS za inovacije prijavi dvakrat več inovacij kot v preteklih letih. Najbolj smo inovirali na področjih, usmerjenih v zeleno, nizkoogljično in digitalno. Nadaljevali pa smo tudi z inoviranjem na področju izdelave izjemnih steklenih izdelkov, na izboljšavah procesov in delovnega okolja.«

Zaradi podnebne krize dodatno vlagajo v inovativne zelene tehnologije, kar jim daje prednost pred konkurenco. Steklarna Hrastnik je ena prvih steklarn v EU, ki razvija izdelke s pomočjo zelenega vodika.

Povezovanje je pot do uspeha, saj z odpiranjem vrat različnim institucijam v organizacijo pridejo nove izkušnje, bolj raznoliko znanje ter včasih zgolj svež pogled z druge perspektive. Povezujejo se tako s slovenskimi kot tujimi podjetji, korporacijami in start-upi. Raznolikost sodelovanja in povezovanja vidijo kot enega izmed pomembnih razvojnih elementov.

»Trenutno je naš zadnji patent bila t.i. pametna steklenica prihodnosti, e.bottle. Seveda pa zaščitimo naše najbolj inovativne rešitve in produkte glede na njihov tržni potencial in patentabilnost.« ■

Foto: Kika

Za pravočasno uvajanje novih izdelkov in ohranjanje njihove kakovosti je neprekinjeno vlaganje v znanje in opremo nujno.